

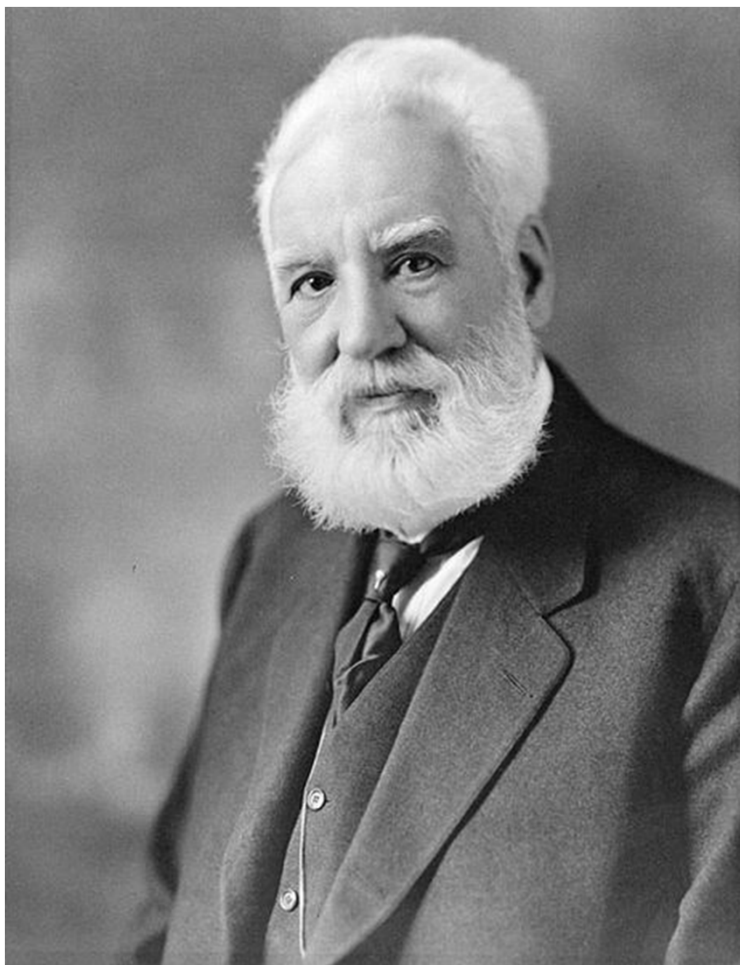
Mikrofonok

MéRNÖKI Akusztika oktatási segédlet, 2014.

Augusztinovicz Fülöp

Szénmikrofon

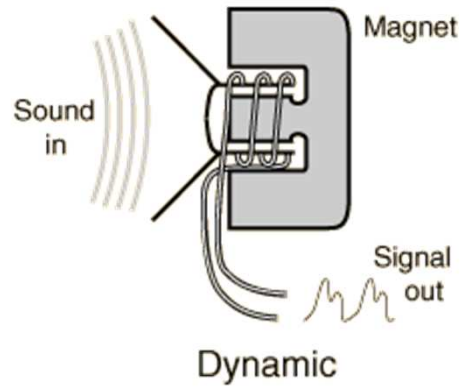
- US Patent: „...an apparatus for transmitting vocal or other sounds telegraphically,, (Alexander Graham Bell, 1876)

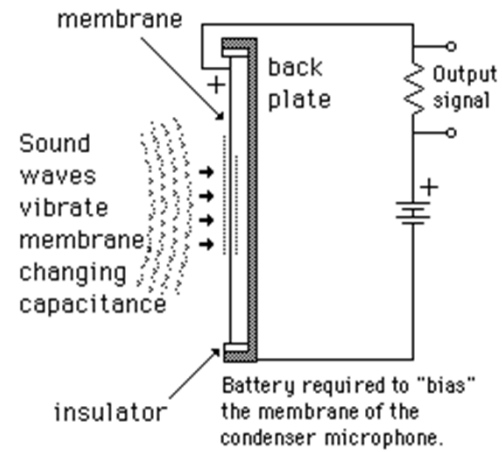
Másolat, Musée des Arts et Métiers (Párizs)

Osztályozás átalakítás elve szerint

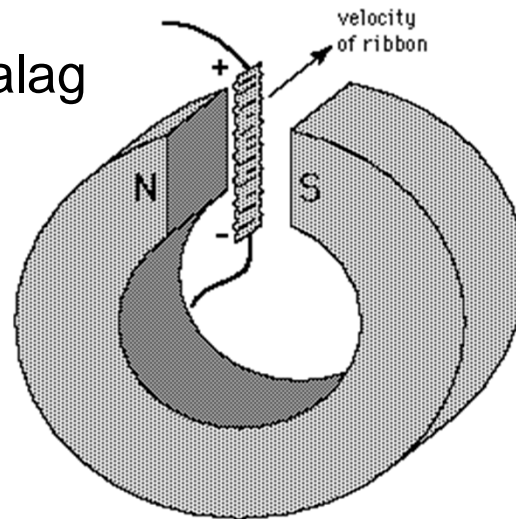
(Elektro)dinamikus

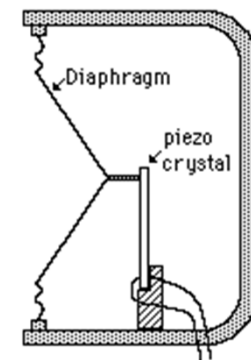
Kondenzátor

Szalag

Piezoelektromos

Osztályozás az akusztikai működés szerint

- Nyomásmikrofon
  - hátulról zárt
  - a membránra ható erő a hangnyomással arányos
  - iránykarakterisztika közelítően gömb
- gradiens v. (nyomás)gradiens mikrofon
  - mindkét oldalról érintkezik a hangtérrel
  - a membránra ható erő a nyomáskülönbséggel arányos
  - iránykarakterisztika közelítően nyolcas

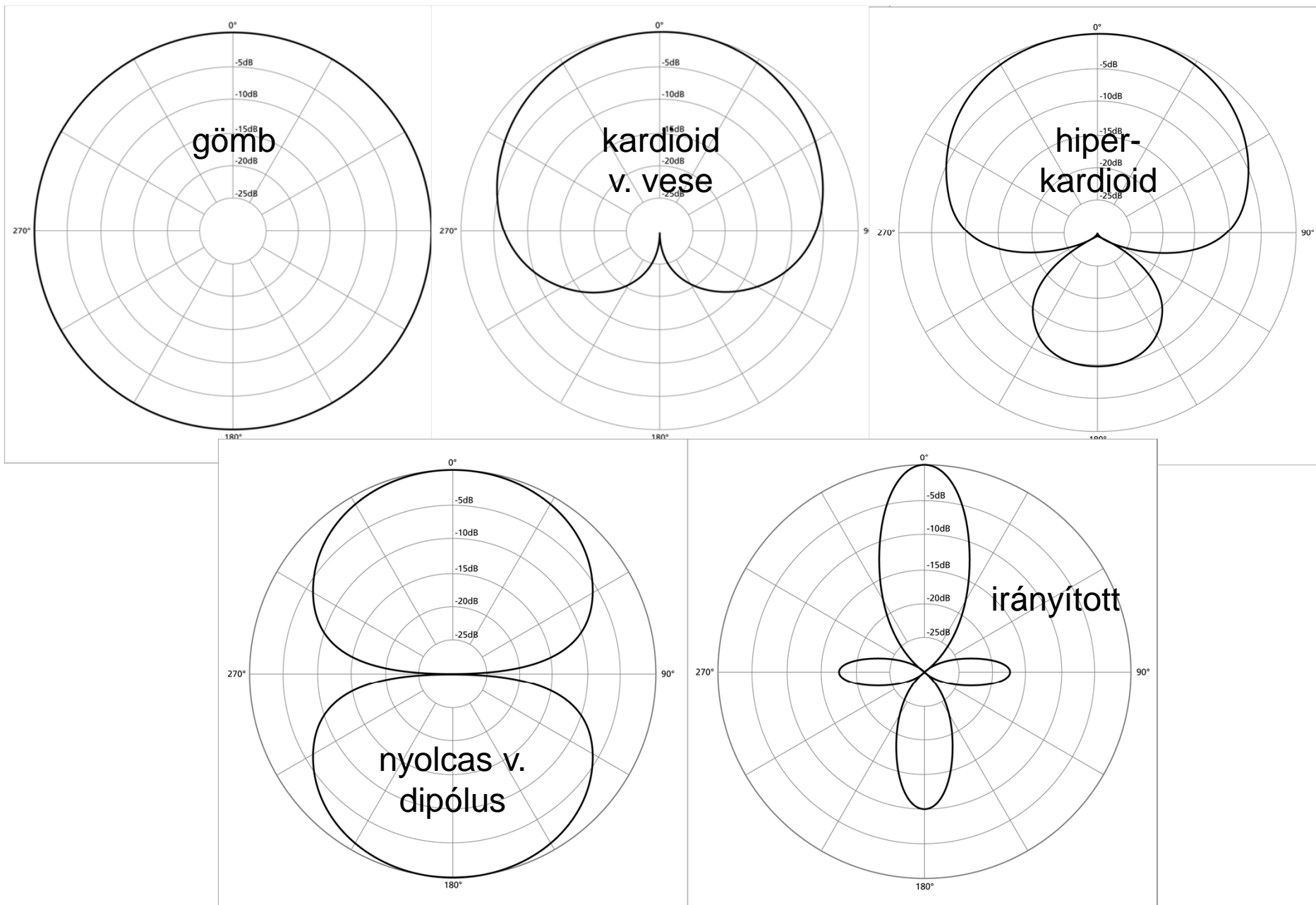
Osztályozás a vizsgálandó tér jellege szerint

- szabadtéri mikrofon
  - a mikrofon behelyezése reflexiót és diffrakciót okoz, amit kompenzálnak
  - azt a hangnyomást szolgáltatja, ami akkor uralkodna, ha a mikrofon nem lenne ott
  - alkalmazása: szabad térben, általában egyetlen forrás esetén
- nyomástéri mikrofon
  - a mikrofon előtt levő nyomást adja, figyelembe véve a mikrofon módosító hatását is, nincs kompenzáció
  - alkalmazása: relatíve kis üregben, szárny felületén, fal előtt
- diffúz téri (véletlen beesésű) mikrofon
  - a különböző irányokból érkező hanghullámok eltérő választ adnak
  - ezt az eltérést és a mikrofon okozta térváltozást kompenzálják
  - alkalmazása: erősen zengő terekben

Jellemzők

- **Érzékenység**
  - mV/Pa, dBV/dB SPL,
- **Frekvenciamenet**
  - dB-ben mért érzékenység a frekvencia függvényében,
  - mindig a mikrofon főtengelyében
- **Íránykarakterisztika**
  - dB-ben mért érzékenység az irány függvényében,
  - paraméter a frekvencia
- **Torzítás v. dinamika**
  - az eredeti, tiszta szinuszos hangra adott válaszban egyéb frekvencián megjelenő komponensek
  - torzítás nélküli maximális és az alapzaj által meghatározott minimális kimenő feszültség viszonya dB-ben

Íránykarakterisztikák

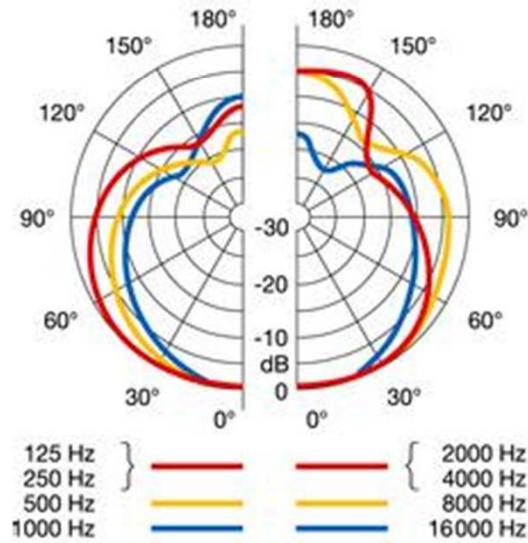
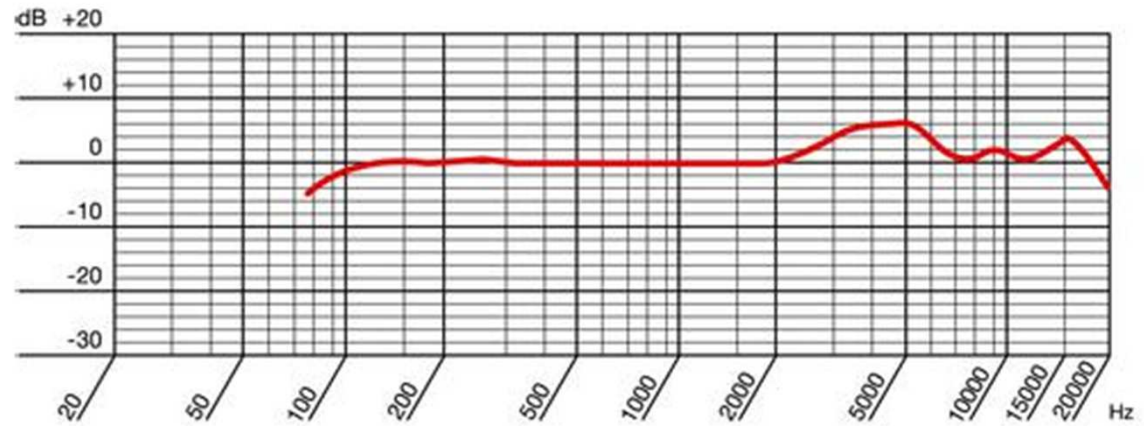

Alkalmazások

- műszaki jellemzők alapján
  - legnagyobb érzékenységű, de rossz frekvencia menetű: **piezo** (hordozható eszközökben, sérülésre nem érzékeny)
  - közepes érzékenységű, igen jó frekvenciamenetű: **kondenzátor** (mérésekre, stúdiótechnikában)
  - kis érzékenységű, de stabil, olcsó és elfogadható frekvenciamenetű: **dinamikus** (ének, beszéd, általános felhasználásra)
  - speciális iránykarakterisztikájú, kellemes hangú: **szalag** hangszerez zene és ének, stúdiótechnikai
- Ár alapján
  - stúdiótechnikában: kondenzátor, szalag, (dinamikus)
  - hangosításnál, beszéd és vokál: dinamikus
  - mobil eszközökben: piezo
  - mérés technikában: kondenzátor (elektrét)

Dinamikus mikrofon

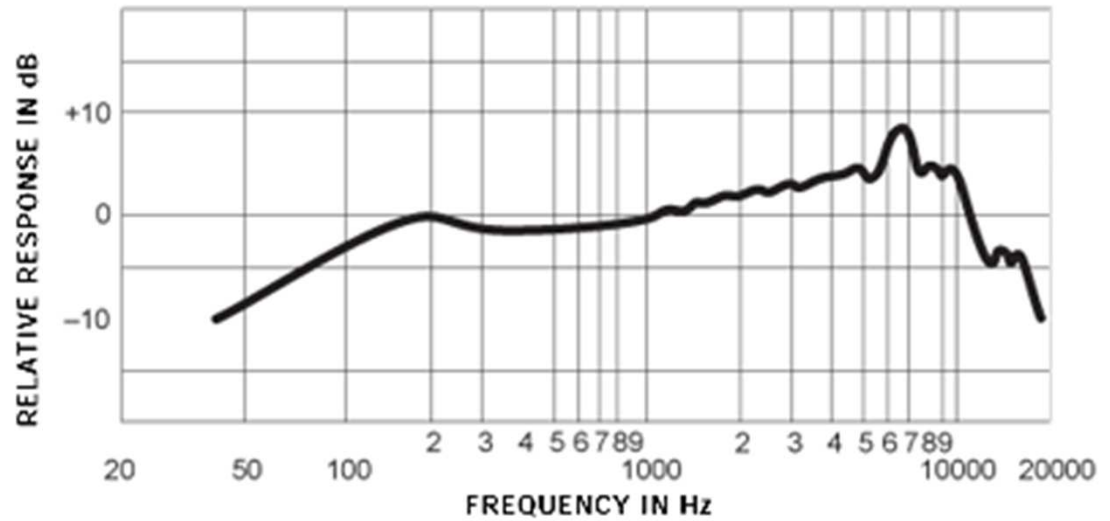

D 50 S

Dinamikus / 2

Shure 55SH Series II

Kondenzátor / 1

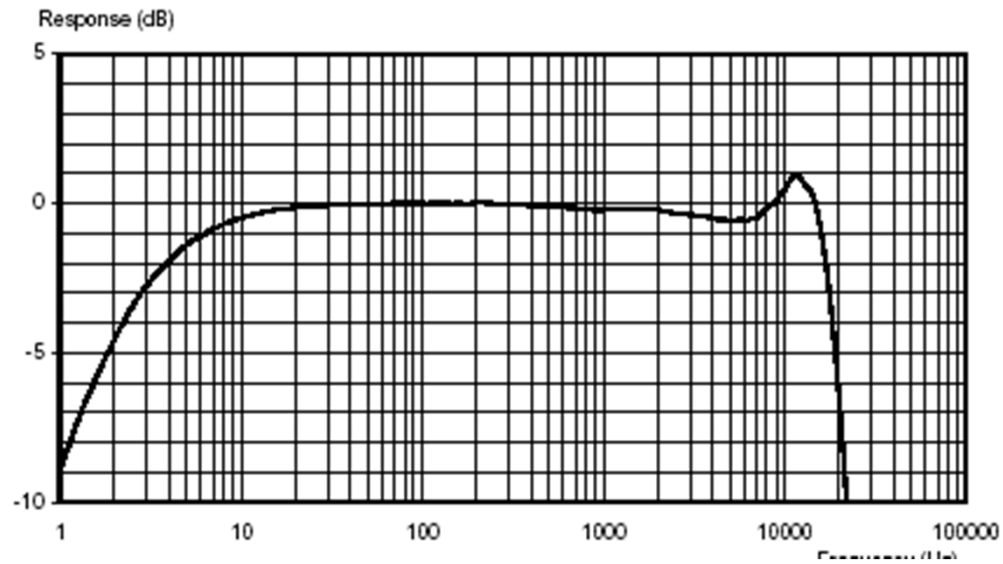
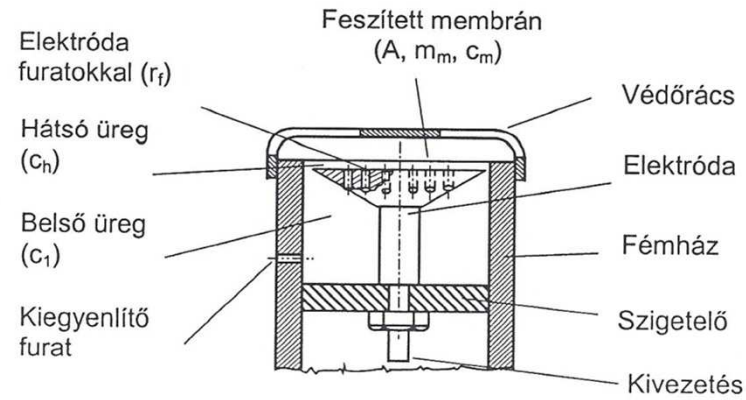
Mérőmikrofon (nyomás)

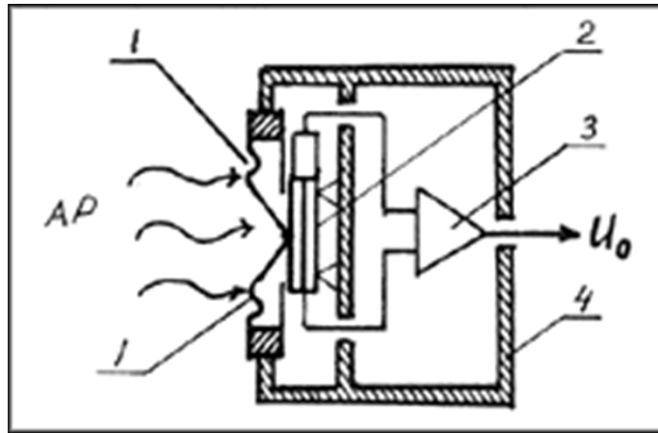
Stúdiómikrofon (gradiens)

Nagyon kis érzékenységű és igen nagy belső ellenállású generátor,
ezért azonnal erősítést / impedancia-illesztést igényel!

Kondenzátormikrofon / 2

Piezoelktromos mikrofon

Irányérzékes mikrofonok

Műfejes mikrofonok

- Műfejek hangfelvételek és természetű mérések számára

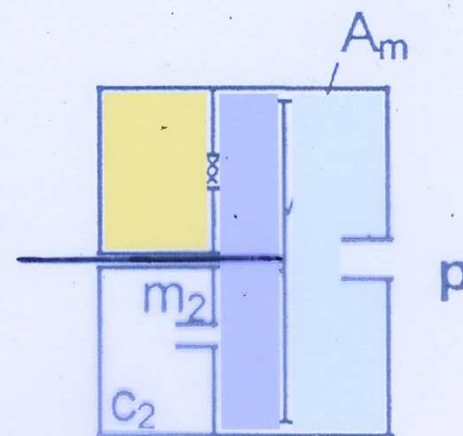
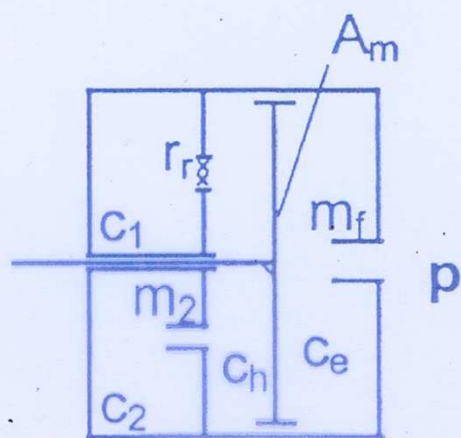
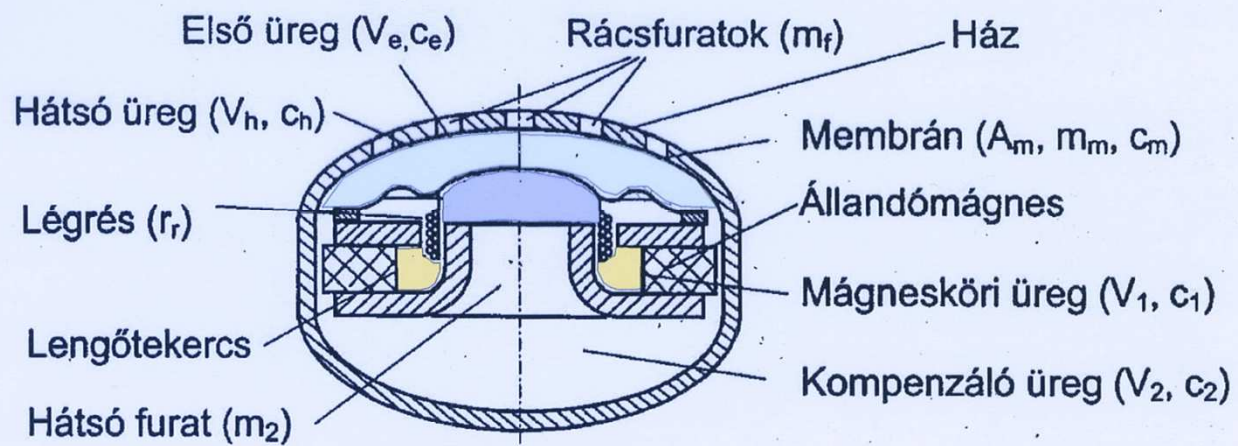
Binaurális felvevő – lejátszó rendszer

- Egy egyszerű rendszer: binaurális felvétel és visszajátszás

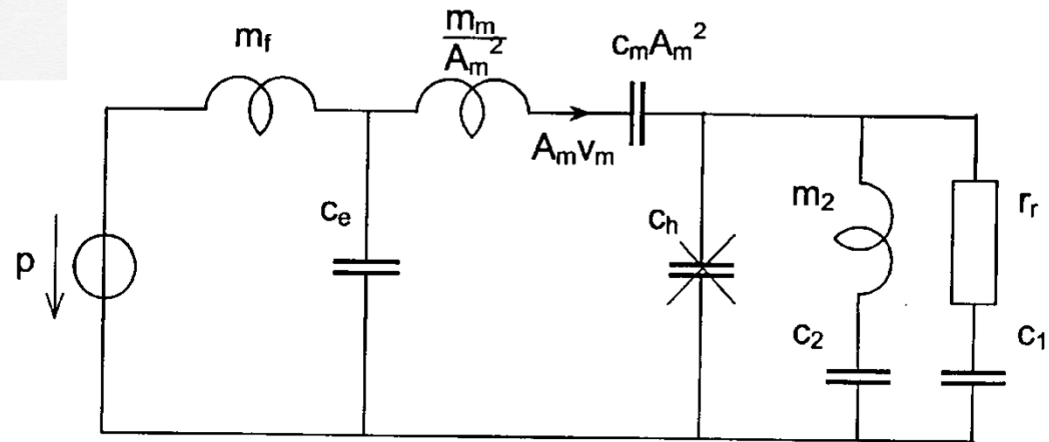
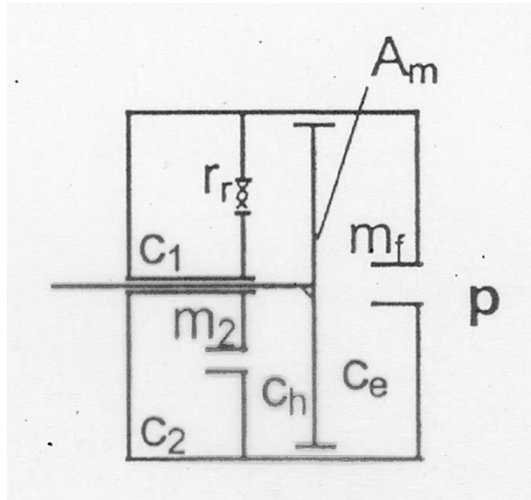

Egy dinamikus mikrofon szerkezete

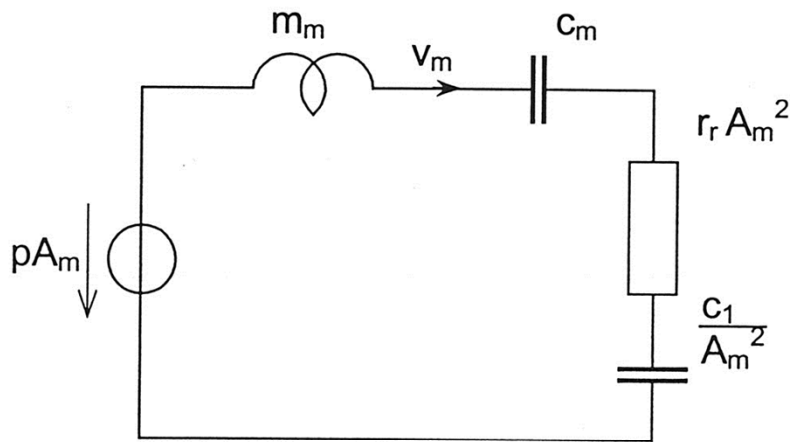

Koncentrált paraméteres modell

Frekvenciamenet egyszerűsített modellből /1

$$\dot{e} = \frac{(Bl)v_m}{p} = \frac{(Bl)}{p} \frac{pA_m}{z_m} = (Bl)A_m \frac{1}{sm_m + \frac{1}{sc_e} + r_r A_m^2} = (Bl)A_m \frac{sc_e}{s^2 m_m c_e + sc_e r_r A_m^2 + 1}$$

7. ábra.
Dinamikus mikrofon
egyszerűsített analóg hálózata

$$\dot{e} = K \frac{\frac{s}{\omega_0}}{\left(\frac{s}{\omega_0}\right)^2 + D \frac{s}{\omega_0} + 1}$$

Frekvenciamenet egyszerűsített modellből /1

ahol $\omega_0 = \frac{1}{\sqrt{m_m c_e}}$, $c_e = c_m x \frac{c_1}{A_m^2}$, $D = \omega_0 c_e r_r A_m^2$ és $K = (Bl) A_m \sqrt{\frac{c_e}{m_m}}$

A relatív átviteli függvény abszolút értéke a 8. ábrán látható.

